

Nota van B&W

Onderwerp Jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2012

Portefeuillehouder drs. Th. L.N. Weterings
Collegevergadering 11 juni 2013
Inlichtingen mr. B. Kegener (023 567 62 38) / mr. L.T. Venema (023 567 6284)
Registratienummer 2013.0036479

Samenvatting

Uit het jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2012 blijkt een grote toename van het aantal ingekomen bezwaarschriften. Dit wordt vooral veroorzaakt door een stijging van maar liefst 71% van het aantal bezwaarschriften inzake de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen.

Hierdoor is het percentage bezwaarschriften dat in 2012 binnen de wettelijke termijn (inclusief termijnstop) is afgehandeld, helaas afgenomen tot 86%.

Per 1 oktober 2012 is de aangepaste verordening bezwaarschriften in werking getreden. De bezwaarschriften die vanaf die datum binnenkomen worden volgens de nieuwe werkwijze afgehandeld. Met deze werkwijze verwachten wij bezwaarschriften sneller en goedkoper af te handelen. Bezwaarden die een bezwaarschrift hebben ingediend in het kader van de WWB en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) kunnen kiezen voor snellere ambtelijke afdoening. In oktober 2013 vindt de evaluatie van deze werkwijze plaats.

De gewijzigde werkwijze is een van de verbetermaatregelen om de doorlooptijden te verkorten en het bezwaarproces klantgericht te maken.

Inleiding

In deze nota belichten wij de aantallen bezwaarschriften en de termijnen.

Tevens rapporteren we in deze nota over de ontvangen ingebrekestellingen en verbeurde dwangsommen in het kader van de Wet dwangsom.

De verbetermaatregelen 2013 zijn erop gericht de doorlooptijden te verkorten en het aantal ingebrekestellingen terug te dringen.

Aantallen bezwaarschriften

In 2012 zijn 696 bezwaarschriften ingediend waarover de commissie adviseert.

Daarvan is:

- 55% gericht tegen besluiten in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB) en aanverwante regelingen;
- 15% gericht tegen besluiten op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- 20% gericht tegen verleende of geweigerde omgevingsvergunningen, verkeersbesluiten, planschadebesluiten en subsidies;

- 6% tegen besluiten voor wat handhaving en toezicht betreft;
- 4 % gericht tegen besluiten op diverse rechtsgebieden zoals burgerzaken, de Wet openbaarheid van bestuur.

Termijnen

In 2012 is 86% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn van 18 weken afgehandeld, waarbij rekening is gehouden met aanhoudingen. In 2011 werd 91% binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Het gedaalde percentage valt toe te schrijven aan een toename van het aantal bezwaarschriften. Het aantal bezwaarschriften inzake de Wet werk en bijstand en aanverwante regelingen is maar liefst 71% gestegen.

Ingebrekestellingen en dwangsommen

De Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen is op 1 oktober 2009 in werking getreden. De wet heeft ten doel burgers een effectiever rechtsmiddel te geven tegen te trage besluitvorming door bestuursorganen. De burger kan na overschrijding van de wettelijke beslistermijn een dwangsom afdwingen voor elke dag dat de beslistermijn verder wordt overschreden. Hiertoe dient hij het bestuursorgaan vooraf wel in gebreke te stellen. Het bestuursorgaan verbeurt voor elke dag dat de beslissing uitblijft - gerekend vanaf twee weken na ontvangst van een ingebrekestelling – voor de eerste 14 dagen een dwangsom van € 20 per dag, de daaropvolgende twee weken € 30 per dag en daarna € 40 per dag met een maximum van € 1260.

Een ingebrekestelling kan betrekking hebben op een te late beslissing op een aanvraag of een te late beslissing op een bezwaarschrift.

In totaal hebben we in 2012 56 ingebrekestellingen ontvangen.

Deze hadden betrekking op:

- 22 Wet werk en bijstand (WWB)
- 11 bezwaar
- 10 Wet openbaarheid van bestuur
- 3 handhavingsverzoek
- 3 leges
- 3 Verkeer (verzoek feitelijke handeling)
- 2 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- 1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- 1 planschade

Nadat de ingebrekestelling is ontvangen, kan het verbeuren van de dwangsom worden voorkomen door alsnog binnen twee weken een beslissing op de aanvraag of het bezwaarschrift te nemen. In de meeste gevallen is dit ook gelukt. In 7 gevallen is er daadwerkelijk een dwangsom verbeurd. Het totaal van de verbeurde dwangsommen bedraagt € 1630,-. Daarvan is €1070,- aan dwangsommen verbeurd in het primaire proces bij de aanvragen Werk en inkomen (cluster Sociale Dienstverlening) en de overige €560,- in het bezwaarproces (Juridische Zaken.)

Verbetermaatregelen 2013

Het is onze bestuurlijke ambitie om kosten te besparen en een snellere procedure voor wat betreft bezwaarschriften te realiseren. Sinds oktober 2012 worden meer bezwaarschriften vereenvoudigd –met een onafhankelijke voorzitter uit de commissie- afgehandeld. Uit ervaring blijkt dit een efficiënte werkwijze. Wij streven ernaar op die manier meer bezwaarschriften binnen 12 weken af te doen. Het is verder mogelijk gemaakt voor de burger om voor bepaalde zaken voor ambtelijke afhandeling te kiezen. Ambtelijk horen heeft als voordeel dat de burger sneller, in beginsel binnen 6 weken, de beslissing op bezwaar ontvangt. Naast kortere doorlooptijden voor de burger besparen wij kosten op het budget van vergoedingen commissieleden omdat door de vereenvoudigde en de ambtelijke afhandeling minder commissieleden nodig zijn.

Ook richten wij ons op flexibeler inzet van medewerkers. Ruimtelijke Ordening (RO)- zaken nemen wat af terwijl er meer WWB en aanverwante zaken binnenkomen. Door bijscholing van RO-specialisten op dat laatste gebied hebben we een groot deel van de piek aan WWB bezwaarschriften in 2012 opgevangen.

Het aantal WWB bezwaarschriften neemt echter nog steeds toe. Positief gevolg van verbeterde intergemeentelijke samenwerking is dat de gemeente Amstelveen ons nu tijdelijk ondersteunt bij de afhandeling van deze extra grote hoeveelheid bezwaarschriften. Dit om de wettelijke termijnen te halen en achterstanden te voorkomen.

Wij onderschrijven het door de commissie genoemde belang van het tijdig en compleet aanleveren van dossiers. Door de verdergaande digitalisering van het archief, waarbij de vindbaarheid van de dossiers voorop staat, zijn de onderliggende stukken steeds makkelijker en sneller toegankelijk. Wij sturen de organisatieonderdelen aan op hun bijdrage aan een compleet, centraal archief.

Ook de andere aanbevelingen van de commissie nemen wij ter harte. Aan de kwaliteit van de primaire besluiten geven wij aandacht door een directe terugkoppeling van het behandelde bezwaarschrift richting de lijnorganisatie. Ook gaan we meer gebruik maken van de mogelijkheid om een medewerker van de vakafdeling voor een toelichting op de hoorzitting uit te nodigen. Daarmee beogen wij de kwaliteit van onze dienstverlening en van ons beleid en uitvoering te vergroten. Het toevoegen van een berekening bij terugvorderingsbeschikkingen draagt daar bovendien aan bij. We gaan dit dan ook uitvoeren zodra dit technisch mogelijk is. Verder blijven we premediation inzetten en breiden we dit in 2013 verder uit bij meerdere organisatieonderdelen teneinde de communicatie met de burger te verbeteren.

Onze reactie op de aanbevelingen van de commissie naar aanleiding van concrete bezwaarschriften is in het jaarverslag zelf opgenomen. Voor de inhoud daarvan wordt naar paragraaf 4.3 van het jaarverslag verwezen.

We gaan door met het lean traject dat in 2012 is ingezet om kortere doorlooptijden te realiseren. Dit is een continue proces waarbij we oplossingsrichtingen bedenken om verspillingen in termen van wachttijden en correctie zoveel mogelijk uit te sluiten. Hiermee voorkomen wij voor een groot deel dat er ondanks de toename van het aantal bezwaarschriften achterstanden ontstaan.

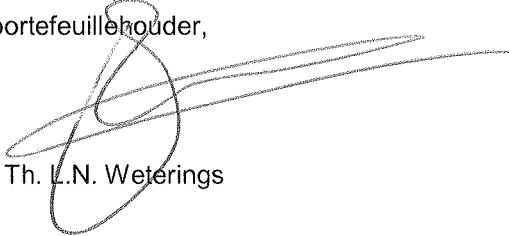
Met deze verbetermaatregelen en extra ondersteuning streven wij ernaar het percentage binnen de wettelijke termijn afgehandelde bezwaarschriften weer op het gewenste niveau van 90% te krijgen.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. kennis te nemen van het jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2012;
2. kennis te nemen van de rapportage inzake ingebrekestellingen en dwangsommen;
3. deze nota met bijlagen ter kennisneming aan de raad aan te bieden;

Burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer,
namens deze,
de portefeuillehouder,

drs. Th. L.N. Weterings

Bijlage(n)

1: Jaarverslag van de vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften 2012

JAARVERSLAG 2012

*Vaste commissie van advies voor
de bezwaarschriften*

Inhoudsopgave

Voorwoord

1.	Inleiding	2
2.	Taken en samenstelling commissie	3
3.	Overzicht bezwaarschriften 2012	6
4.	Aanbevelingen	11
5.	Ontwikkelingen	18
6.	Slot	21

Voorwoord

Voor u ligt het verslag van de commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente Haarlemmermeer over het jaar 2012.

Hierin worden de aard en omvang van de werkzaamheden van de commissie belicht over de verslagperiode. Het jaarverslag is een hulpmiddel bij de verbetering van de gemeentelijke besluitvorming door de signaalfunctie en de leerfunctie van de bezwaarprocedure. Verder kan het als basis dienen voor een evaluatiegesprek tussen de commissie en het gemeentebestuur.

In het jaar 2012 was er sprake van een aanzienlijke toename van het aantal bezwaarschriften, met name in het kader van de Wet werk en bijstand en aanverwante regelingen.

Desalniettemin bleef het percentage binnen de termijnen van de Algemene wet bestuursrecht afgedane bezwaarschriften hoog. Tijdens het verslagjaar is ook gestart met de nieuwe werkwijze van de commissie, waarbij het merendeel van de bezwaarschriften wordt behandeld door een semi-externe commissie bestaande uit een externe voorzitter en twee ambtelijke leden. De commissie ziet de resultaten van de evaluatie van deze nieuwe werkwijze, die in de loop van 2013 plaatsvindt, met belangstelling tegemoet.

Voor het overige verwijs ik naar de in het verslag opgenomen aanbevelingen van de commissie.

Tenslotte wil ik –gelet op mijn aanstaande aftreden als voorzitter en commissielid- mijn dank uitspreken aan het gemeentebestuur en het ambtelijk apparaat voor de prettige en constructieve samenwerking gedurende de afgelopen jaren.

De voorzitter,

mr. A.J. Elbertsen

1. Inleiding

In het voorliggende jaarverslag wordt uiteraard een terugblik gegeven op het afgelopen jaar, maar er wordt tevens vooruit gekeken. Het afgelopen jaar is de werkwijze van de commissie gewijzigd. Dit betekent dat de behandeling van de meeste bezwaarschriften door één extern commissielid, tevens voorzitter, en twee ambtelijke commissieleden wordt gedaan. Omdat de nieuwe werkwijze pas aan het eind van het verslagjaar zijn aanvang heeft gekregen, zijn hierover nog geen gegevens of bevindingen in het verslag opgenomen.

Verder heeft het afgelopen jaar een aanzienlijke toename van het aantal ingekomen bezwaarschriften laten zien. Dit wordt met name veroorzaakt door een forse stijging van het aantal bezwaarschriften in het kader van de Wet werk en bijstand en aanverwante regelingen. Ondanks de toename van het aantal bezwaarschriften is het percentage tijdig afgedane bezwaarschriften nog hoog te noemen, hoewel dit wel iets is gedaald ten opzichte van het vorige jaar. De commissie hecht groot belang aan het tijdig afdoen van bezwaarschriften. Door aanbevelingen te doen die gericht zijn op verbetering van het werkproces en de inhoud van besluiten, levert de commissie hier een bijdrage aan.

In dit verslag wordt aandacht geschonken aan de taken en samenstelling van de commissie in hoofdstuk 2. Een overzicht van de ingekomen en afgedane bezwaarschriften komt in hoofdstuk 3 aan de orde. In hoofdstuk 4 zijn de aanbevelingen van de commissie weergegeven. Tot slot bevat hoofdstuk 5 een korte uiteenzetting van de ontwikkelingen in de wetgeving en een uiteenzetting van de nieuwe werkwijze van de commissie.

De commissie hoopt dat ook dit verslag weer een hulpmiddel kan zijn bij de verbetering van het werkproces en de gemeentelijke besluitvorming.

2. Taken en samenstelling commissie

In de Algemene wet bestuursrecht worden voorschriften gegeven omtrent de wijze van afhandeling van bezwaarschriften door het bestuursorgaan. Ten behoeve van de beslissing op bezwaar kan een adviescommissie worden ingesteld. De Vaste commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente Haarlemmermeer is een dergelijke commissie. In de Verordening adviescommissie bezwaarschriften gemeente Haarlemmermeer zijn taak, samenstelling en werkwijze van de commissie vastgelegd.

De commissie is haar werkzaamheden op 1 mei 1996 gestart. Sindsdien doet de commissie jaarlijks verslag van haar werkzaamheden aan de gemeenteraad en de andere bestuursorganen. Dit jaarverslag bestrijkt de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012.

De commissie werkt in drie kamers te weten:

- Kamer I: deze kamer is belast met de advisering ten aanzien van bezwaarschriften tegen besluiten op basis van onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wegenverkeerswet 1994, de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, de Wet openbaarheid van bestuur, de Algemene Plaatselijke Verordening en de subsidieverordening;
- Kamer II: deze kamer is belast met de advisering ten aanzien van bezwaarschriften in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning en besluitvorming omtrent gehandicaptenparkeerplaatsen- en kaarten;
- Kamer III: deze kamer is belast met de advisering ten aanzien van bezwaarschriften in het kader van de Wet werk en bijstand en aanverwante regelingen.

Bezwaarschriften ten aanzien van belastingen, retributies en ambtenarenzaken vallen buiten het werkgebied van de commissie.

Bij raadsbesluit van 26 april 2012 is de Verordening adviescommissie bezwaarschriften gemeente Haarlemmermeer 2012 vastgesteld. Op grond van deze verordening wordt in beginsel de behandeling van het bezwaarschrift door één extern commissielid, tevens voorzitter en twee ambtelijke commissieleden gedaan (de semi-externecommissie). Hierop zijn twee uitzonderingen gemaakt. In zaken die vallen onder kamer II en III kan bezwaarde kiezen voor ambtelijke afdoening van het bezwaarschrift. Daarnaast noemt de verordening

een aantal categorieën van besluiten die door een volledig externe commissie moeten worden behandeld. Meer informatie over de verordening is terug te vinden in paragraaf 5.2.

Per 1 januari 2012 is de commissie als volgt samengesteld:

dhr. mr. A.J. Elbertsen, voorzitter commissie, lid Kamer I;
dhr. J.E. Amorij, lid Kamer I en II;
dhr. mr. L.J.H. Baars, lid Kamer I;
dhr. mr. W.J.K. Brugman, lid Kamer I en II;
dhr. mr. B. de Bruin, lid Kamer I;
dhr. mr. V.H. Bruins Slot, lid Kamer I, II en III;
dhr. mr. M.F. Crum MBA, lid Kamer I en II;
mw. mr. R. Grimbergen, lid Kamer I en II;
dhr. drs. R. te Grotenhuis, lid Kamer I;
mw. M.J. van Gruting - Wijnhold, lid Kamer II en III;
mw. S.M. Hoogland, lid Kamer III;
mw. mr. L.M.R. Kater, lid Kamer II;
dhr. mr. drs. R.H.S. Koopman, lid Kamer I, II, en III;
dhr. mr. R.J. van der Meulen MPM, lid Kamer I
dhr. mr. J.F.H. Molema, lid Kamer I;
mw. drs. B.G. Overdam, lid Kamer III;
dhr. H. Sterken, lid Kamer I;
mw. D.P. Struijk, lid Kamer I;
mw. mr. G.N. van Vuure, lid Kamer I.

Tijdens het verslagjaar 2012 is mevrouw mr. Y.M.I. van Maanen als lid afgetreden.

De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretariaat, dat organisatorisch valt onder het team Juridisch Advies van het cluster Juridische Zaken. Het secretariaat bestond in het verslagjaar uit:

mw. M. Bay, medewerker juridische zaken;
mw. I. Beenen, juridisch adviseur, aanspreekpunt commissie, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. M. Blijleven, medewerker juridische zaken;
dhr. P. van den Brink, juridisch adviseur;
mw. H. Con - Larsen, medewerker juridische zaken;
mw. mr. M.E. van Dijk - Marcus, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer II en III;

mw. mr. A. van Fulpen, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I, II en III;
mw. mr. J. Kieviet - Terhaar, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer II en III;
mw. mr. drs. J. Leemeijer, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I en III;
mw. mr. C. Schenk, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I, II en III;
mw. mr. S. Sewtahal, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. D. Tijn, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. mr. E. Willems, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer III;
mw. mr. S. Woudenberg, juridisch adviseur, tevens ambtelijk lid Kamer I en III.

Benoemd als ambtelijk lid van de semi-externe commissie zijn verder:

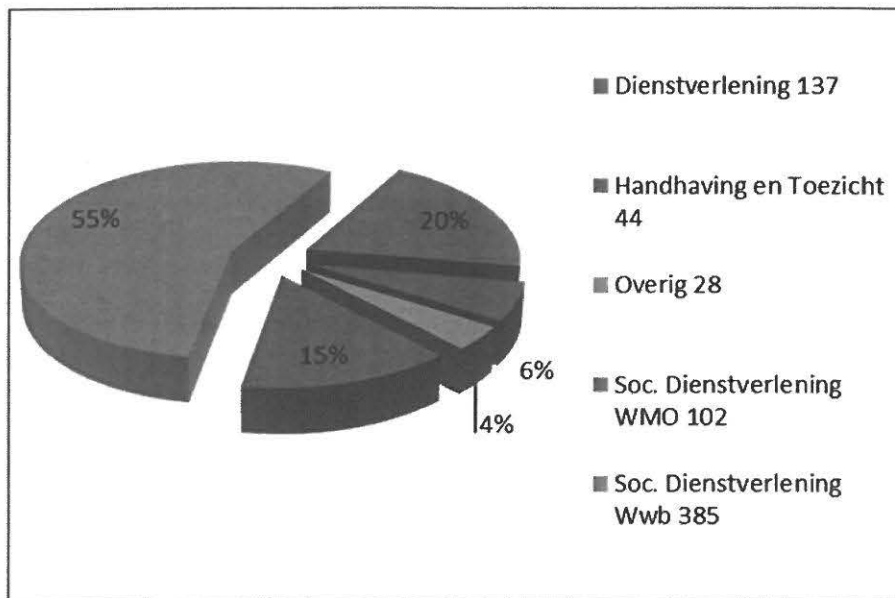
mw. mr. M.L.J. van Duijnhoven;
dhr. mr. M.P. van der Plaats.

3. Overzicht bezwaarschriften 2012

3.1 Overzicht ingediende bezwaarschriften

In het jaar 2012 zijn er in totaal 696 bezwaarschriften ingediend. In het jaar 2011 waren dit er nog 595. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een toename van het aantal WWB-bezwaarschriften. Daartegenover staat een daling van het aantal bezwaarschriften voor kamer I. Het aantal bezwaarschriften voor de WMO is stabiel gebleven.

De ingekomen bezwaarschriften zijn als volgt over de clusters verdeeld:

Figuur 3.1: In 2012 binnengekomen bezwaarschriften

3.2 Overzicht afgedane bezwaarschriften

Van de 696 binnengekomen bezwaarschriften zijn er het afgelopen jaar 422 bezwaarschriften volledig afgehandeld door het bestuursorgaan. In onderstaand overzicht wordt per organisatieonderdeel weergegeven hoe de beslissing op bezwaar heeft geluid dan wel op welke andere manier deze bezwaarschriften zijn afgedaan. De categorie 'Gemengd' heeft betrekking op bezwaarschriften die in meer dan één categorie (Ongegrond, Gegrond of Niet-ontvankelijk) vallen. In de meeste gevallen gaat het om bezwaarschriften die deels gegrond en deels ongegrond zijn verklaard. De categorie 'Anders' betreft brieven die bij binnenkomst zijn opgevat als bezwaarschrift en als zodanig ook een bezwaarschriftnummer hebben gekregen, maar waarvan naderhand is gebleken dat geen sprake was van een bezwaarschrift, maar bijvoorbeeld van een zienswijze of een beroepschrift.

	KAMER I			KAMER II	KAMER III	Totaal
	Handhaving	Dienstverlening	Overig	Wmo	WWB	
Ongegrond	7	26	1	24	122	180
Gegrond	0	3	0	1	15	19
Niet-ontvankelijk	3	16	7	5	35	66
Gemengd	0	0	0	0	11	11
Ingetrokken	10	22	0	28	66	126
Herroepen	0	0	0	2	0	2
Anders	3	5	1	5	4	18

Tabel 3.2: Overzicht van afgedane bezwaarschriften uit 2012

Op 31 december 2011 stonden er nog 171 bezwaarschriften uit 2011 en eerder open. In het jaar 2012 zijn daar 148 bezwaarschriften volledig van afgehandeld. In de volgende tabel (Tabel 3.3) wordt per organisatieonderdeel weergegeven hoe de beslissingen op deze bezwaarschriften hebben geluid, dan wel op welke andere manier deze bezwaarschriften zijn afgedaan.

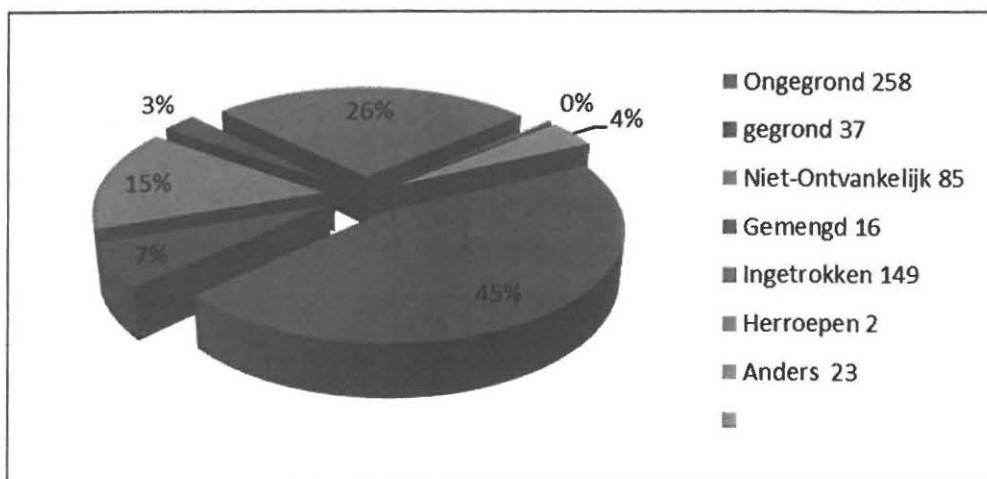
	KAMER I			KAMER II	KAMER III	
	Handhaving	Dienstverlening	Overig	Wmo	Wwb	Totaal
Ongegrond	18	36	3	3	18	78
Gegrond	0	10	0	2	6	18
Niet-ontvankelijk	1	10	0	1	7	19
Gemengd	1	0	0	1	3	5
Ingetrokken	3	10	0	3	7	23
Herroepen	0	0	0	0	0	0
Anders	2	1	0	0	2	5

Tabel 3.3: Overzicht afgedane bezwaarschriften vóór 2012

De commissie merkt op dat de beslistermijn voor het merendeel van de bezwaarschriften uit 2011 per 31 december 2011 nog niet was verstreken. De commissie merkt met genoegen op dat deze voorraad in 2012 voortvarend is weggewerkt. De meeste nog openstaande zaken uit 2011 betreffen aanhoudingen met instemming van bezwaarden.

In 2012 zijn er in totaal 570 bezwaarschriften volledig afgedaan.

In Figuur 3.4 wordt weergegeven hoe deze bezwaarschriften zijn afgehandeld.

3.3 Besluiten in afwijking van het advies van de commissie

De commissie heeft een adviesfunctie en beslist niet zelf op ingekomen bezwaarschriften. De adviezen van de commissie zijn niet bindend. Het betrokken bestuursorgaan kan, mits gemotiveerd, afwijken van een advies van de commissie.

De commissie constateert dat het bestuursorgaan in dit verslagjaar 11 keer een beslissing op bezwaar heeft genomen waarbij volledig of deels is afgeweken van het advies van de commissie. In een aantal van deze gevallen is sprake van een zogenaamde oneigenlijke contraire beslissing op bezwaar. In dergelijke gevallen komt de commissie tot haar oordeel op grond van door haar geconstateerde gebreken in de motivering van het bestreden besluit. Naar aanleiding van het advies van de commissie volgt dan bij de heroverweging van het besluit door het bestuursorgaan verbetering van de motivering van het besluit. Bij de uiteindelijke beslissing op bezwaar wordt vervolgens het bezwaarschrift met inachtneming van de aangepaste motivering ongegrond verklaard.

3.4 Beroep

In 2012 heeft de rechtbank 43 maal uitspraak in beroepszaken gedaan. In zestien gevallen is het beroep gegrond verklaard. In onderstaande tabel is dit nader uitgewerkt.

	Aantal uitspraken in beroep	gegrond	Waarvan bob overeenkomstig advies commissie
Kamer I	20	5	3
Kamer II	6	5	5
Kamer III	17	6	6

De commissie heeft kennisgenomen van de betreffende uitspraken.

3.5 Termijnen

Door de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen zijn de beslistermijnen voor bezwaarschriften gewijzigd. Er geldt voor een beslissing op een bezwaarschrift waarover een onafhankelijke commissie adviseert, een termijn van twaalf weken, met de mogelijkheid deze met ten hoogste zes weken te verdagen. De termijn begint te lopen op de eerste dag na afloop van de bezwaartermijn. Dit heeft tot gevolg dat de behandelduur van een bezwaarschrift

ingevolge de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen kan variëren, omdat de beslistermijn zes weken na het primaire besluit aanvangt, terwijl het bezwaarschrift bij eerdere binnenkomst direct behandeld wordt.

Gedurende de behandeling van een bezwaarschrift kan met schriftelijke instemming van bezwaarde(n) worden besloten tot aanhouding, bijvoorbeeld in verband met een poging alsnog tot overeenstemming te komen met bezwaarde(n). Zo blijkt regelmatig dat door het indienen van een nieuwe, aangepaste aanvraag een gewenste vergunning alsnog – soms direct, soms na het volgen van een ontheffingsprocedure – kan worden verleend. Zeker in het laatste geval kan een aanhouding de nodige tijd in beslag nemen.

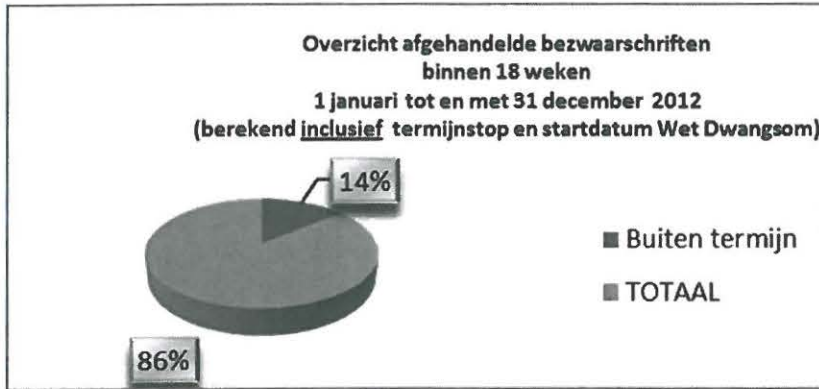
Aanhoudingen vinden ook plaats om bezwaarde(n) in de gelegenheid te stellen nadere gegevens in te dienen. Tijdens hoorzittingen blijkt verder regelmatig dat er onvoldoende gegevens zijn om een advies te kunnen uitbrengen en wordt de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan verzocht nadere informatie aan te leveren, zoals bijvoorbeeld een nader advies van de Welstandscommissie of een stedenbouwkundige werkgroep. Ook dit resulteert in een aanhouding. Na het beschikbaar komen van de gewenste informatie duurt de aanhouding dan voort om belanghebbenden gelegenheid te geven op de nieuwe informatie te reageren.

Verder is in een aantal bezwaarzaken sprake van aanhouding, terwijl inmiddels wel al overeenstemming is bereikt en bijvoorbeeld de vergunning reeds is verleend, maar er nog wordt gewacht op het intrekken van het bezwaarschrift door bezwaarde. Tenslotte wordt soms ook gekozen voor aanhouding in afwachting van een te voorziene wijziging van beleid, zoals bijvoorbeeld een nieuw welstandsbeleid.

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel van de in 2012 binnengekomen en afgehandelde bezwaarschriften binnen de termijn van 18 weken zijn afgedaan, waarbij rekening is gehouden met aanhoudingen.

Termijnen 2012	Totaal 2012	Percentage 2012
Binnen termijn van 18 weken (inclusief termijnstop)	362	86 %
Buiten termijn	60	14 %
Eindtotaal	422	100 %

Tabel 3.6: Tijdigheid afhandeling bezwaarschriften inclusief termijnstop

Het percentage tijdig afgedane zaken is iets gedaald ten opzichte van 2011 (91 %). Dit kan worden verklaard door de stijging van maar liefst 71 % van het aantal WWB-bezwaarschriften. Door de toename van het aantal ingekomen bezwaarschriften duurde het langer voordat een zaak op hoorzitting kwam. Daarnaast was het aantal gekwalificeerde medewerkers niet in overeenstemming met het volume bezwaarschriften. Inmiddels is het aantal zittingsdagen uitgebreid en heeft een aantal medewerkers in de loop van het jaar de benodigde opleidingen gevolgd. Ten aanzien van de bezwaarschriften voor Kamer I kan worden vastgesteld dat het aantal bezwaarschriften weliswaar is afgenomen maar dat de overgebleven bezwaarzaken over het algemeen complexer zijn.

4. Aanbevelingen

4.1 Inleiding

Indien een bezwaar ontvankelijk is, dient op grondslag daarvan een heroverweging van het besluit plaats te vinden. Met de term 'heroverweging' wordt aangegeven dat de toetsing niet beperkt moet blijven tot vragen van rechtmatigheid. Deze dient zich ook uit te strekken tot kwesties van beleid. De commissie adviseert de bestuursorganen van de gemeente Haarlemmermeer over de te nemen beslissingen op ingediende bezwaarschriften. In het kader van deze advisering beoordeelt de commissie zoals hiervoor aangegeven in de eerste plaats

de rechtmatigheid van besluiten. Zij rekent het echter ook tot haar taak een beoordeling te geven van beleids- en doelmatigheidsaspecten. Daarbij waakt de commissie ervoor dat zij niet op de stoel van het bestuursorgaan gaat zitten. Voorts signaleert de commissie in dat kader omstandigheden die naar haar oordeel het ontstaan van bezwaarschriften in de hand werken en doet zij aanbevelingen ter verbetering.

Wanneer de commissie naar aanleiding van een concrete zaak aandacht voor bepaalde aspecten wil vragen, kan dit op twee manieren.

Wanneer het een constatering betreft die tevens van belang is voor bezwaarmaker, neemt de commissie een zogenaamde 'overweging ten overvloede' op in haar advies. Als een advies een 'overweging ten overvloede' bevat kan een beslissing op bezwaar niet in mandaat worden afgedaan. Het bestuursorgaan dient in zo'n geval zelf een beslissing op bezwaar te nemen. De motivering van dit besluit bevat tevens een reactie op de overweging ten overvloede. Indien het echter een constatering betreft die uitsluitend voor het bestuursorgaan is bedoeld, dient de commissie een zogenaamd evaluatieformulier in. Ook deze wordt om een reactie aan het bestuursorgaan voorgelegd, maar heeft niet tot gevolg dat de beslissing op bezwaar door het bestuursorgaan zelf moet worden genomen.

In dit hoofdstuk is een aantal algemene aanbevelingen opgenomen die volgens de commissie kunnen leiden tot een kwaliteitslag in het besluitvormingsproces. Tevens zijn de overwegingen ten overvloede en de aanbevelingen uit de evaluatieformulieren kort weergegeven, inclusief de reactie van het college hierop.

4.2 Algemene aanbevelingen

Kwaliteit primaire besluiten

Een belangrijk aandachtspunt blijft de (juridische) kwaliteit van de primaire besluiten. Daarbij kan worden genoemd het niet vermelden van de wettelijke bepaling(en) waarop het besluit berust en een ontoereikende motivering. De commissie wijst er op dat gebrekkig gemotiveerde besluiten eerder vragen oproepen bij de geadresseerden, die daarom ook sneller geneigd zullen zijn een bezwaarschrift in te dienen. Hetzelfde geldt naar haar mening voor besluiten die niet duidelijk en niet begrijpelijk zijn geformuleerd. De commissie meent dat indien bij het opstellen van primaire besluiten meer aandacht zou worden besteed aan een heldere formulering en goede onderbouwing van het besluit het aantal bezwaarschriften zal verminderen.

Aanleveren dossiers

De commissie benadrukt in het kader van verbetering van het bezwaarschriftenproces het belang van het tijdig en compleet aanleveren van de dossiers. Tijdig aanleveren van de dossiers draagt bij aan een kortere doorlooptijd van bezwaarschriftenprocedures. Tijdsverlies dat ontstaat door het niet terstond aanleveren van de processtukken is vaak in het vervolg van de procedure niet meer in te halen. Het ontbreken van stukken leidt er voorts toe dat de commissie tijdens de hoorzitting moet besluiten tot aanhouding van de advisering, hetgeen leidt tot een vertraging in de afdoening met soms wel meerdere weken. De commissie ziet zeker verbetering, maar is van mening dat dit een voortdurend punt van aandacht blijft.

Communicatie met de burger

Voorts blijft de commissie aandacht vragen voor het proactiever handelen van de gemeente in de vorm van meer overleg en informatieverstrekking aan belanghebbenden en het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden bij voorgenomen besluiten waardoor het indienen van een bezwaarschrift mogelijk kan worden voorkomen. De commissie beveelt aan om in voorkomende gevallen waarin door een burger wordt verzocht om overleg daadwerkelijk op een dergelijk verzoek in te gaan. Naar de mening van de commissie kan het doelmatiger zijn om te proberen in onderling overleg tot een vergelijk te komen dan om de burger slechts te verwijzen naar de mogelijkheid bezwaar aan te tekenen. De commissie stelt tot haar tevredenheid vast dat er het afgelopen jaar veel aandacht is besteed aan de communicatie. Ondanks de positieve ontwikkelingen handhaaft de commissie dit aandachtspunt omdat ze van mening is dat communicatie een blijvend aandachtspunt vormt voor een dienstverlenende organisatie.

Toevoegen van berekeningen aan terugvorderingsbesluiten

Het zou klantvriendelijker zijn om aan terugvorderingsbeschikkingen op grond van de WWB en aanverwante wetten een aparte duidelijke berekening toe te voegen. Hiermee kunnen bezwaarschriften worden voorkomen.

Vertegenwoordiging door de inhoudelijke vakafdeling bij WWB bezwaarschriften

De commissie zou het een goede zaak vinden wanneer het college wordt vertegenwoordigd door de inhoudelijke vakafdeling, dan wel dat een vertegenwoordiger daarvan als deskundige bij de hoorzitting aanwezig is. Dat zal niet alleen meer duidelijkheid kunnen scheppen richting bezwaarde (klantgerichtheid), maar het heeft ook meerwaarde voor de betreffende afdeling

zelf (directe informatievoorziening bijvoorbeeld ten aanzien van mogelijke hiaten op het gebied van beleid en uitvoering). Het afgelopen jaar is bij een aantal terugvorderingszaken en zaken op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) een medewerker van de vakafdeling aanwezig geweest voor een toelichting. De commissie ziet dit graag voortgezet en uitgebreid.

4.3 Aanbevelingen naar aanleiding van concrete bezwaarschriften

Overgangsrecht in verordeningen

De commissie vraagt de aandacht van het college voor het opnemen van overgangsrecht in verordeningen. Het ontbreken hiervan heeft in voorliggende zaak tot gevolg dat er in bezwaar andere criteria van toepassing zijn dan tijdens het primaire proces. Belanghebbenden krijgen hierdoor in een vergunningstraject met twee verschillende toetsingskaders te maken. De commissie acht dit in strijd met de rechtszekerheid. Bovendien is het voeren van een dubbele procedure niet doelmatig.

Reactie college:

Het college onderschrijft het belang van overgangsrecht. Bij het tot stand komen van nieuwe/gewijzigde verordeningen zal hier specifieke aandacht aan worden besteed.

Toepassing winkeltijdenverordening

De commissie acht het van belang het college er op te wijzen dat in lid 2 van artikel 7 van de Winkeltijdenverordening de voorwaarde is opgenomen dat 'verkoopactiviteiten in belangrijke mate van ondergeschikte betekenis zullen zijn'. Naar het oordeel van de commissie zijn op de extra koopzondagen ten behoeve van Sinterklaas en Kerstmis in het algemeen de verkoopactiviteiten juist de voornaamste betekenis. De commissie raadt het college daarom aan het tweede lid van artikel 7 van de verordening aan te passen dan wel bij toekomstige aanvragen tot ontheffing nadrukkelijker te toetsen aan deze bepaling. Hierbij acht de commissie het wenselijk dat wanneer het college hieraan uitvoering geeft, zij dit vooraf bekend zal maken.

Reactie college:

De commissie refereert hier aan een besluit welke in onderhavige zaak niet in het geding is. Ten overvloede merken wij op dat op grond van artikel 7 lid 3 van de Verordening inzake de

winkeltijden Haarlemmermeer in ieder geval een ontheffing verleend kan worden als er sprake is van een niet in hoofdzaak op commercie gerichte feestelijkheid. De ontheffing is verleend voor een zondagopenstelling ten behoeve van een kinderactiviteitenmiddag. Hierbij was geen sprake van een in hoofdzaak op commercie gerichte openstelling. Overigens is de bepaling “niet in hoofdzaak op commercie gerichte” in de Verordening Winkeltijden gemeente Haarlemmermeer 2012 reeds komen te vervallen.

Opnemen afbouwregeling huishoudelijke hulp in besluit

De commissie wijst er op dat bezwaarde op basis van het bestreden besluit gedurende de in het besluit genoemde periode recht heeft op huishoudelijke hulp conform het geïndiceerde aantal uren. In zoverre is het college ook gehouden dat aantal uren te leveren aan bezwaarde. Indien en voor zover het college zou willen besluiten tot een geleidelijke afbouw van het aantal uren dan zal dat slechts kunnen wanneer daartoe een nieuw en concreet besluit genomen wordt. In dat nieuwe besluit zal de afbouw van uren in een concrete afbouw van uren moeten worden neergelegd. Daarbij zou zo nodig overleg kunnen worden gevoerd met de instelling die de zorg levert. In dat verband heeft de commissie kennis genomen van de mededeling dat aan een dergelijk nieuw besluit een nieuw medisch onderzoek ten grondslag zal worden gelegd. Tegen dat besluit kan – zo bezwaarde dit nodig vindt – bezwaar worden gemaakt.

Reactie college:

Op basis van het besluit van 9 augustus 2012 heeft bezwaarde per week recht op 1,5 uur hulp bij het huishouden voor de periode van 9 augustus 2012 tot en met 8 februari 2013. Wanneer bezwaarde na het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indient, zal bij een beslissing daarop beoordeeld worden of en op welke wijze de aan bezwaarde te verlenen hulp bij het huishouden kan worden afgebouwd.

Rolwisseling secretaris en vertegenwoordiger van het college

De nieuwe manier van werken met ambtelijke commissieleden en een onafhankelijk voorzitter maakt dat de commissieleden zeer alert moeten zijn op hun wisselende rollen. Het komt voor dat medewerkers tijdens een zittingsochtend optreden als commissielid en als vertegenwoordiger van het college. Met name ten aanzien van de voorbespreking en het raadkameren is een strikte scheiding van functies voor een onafhankelijk commissieoordeel van belang.

Reactie college:

Het college onderschrijft het belang van een duidelijke rolverdeling. Mede in het kader van het MTO zal hier in 2013 uitvoerig aandacht aan worden geschonken.

Ontvangstbewijs bij het persoonlijk afgeven van stukken

Tijdens de hoorzitting komt vaak aan de orde dat een bezwaarde aangeeft persoonlijk stukken bij de gemeente te hebben afgegeven en de gemeente stelt deze niet te hebben ontvangen. Het zou helpen als een burger bij het inleveren van stukken altijd (zonder er om te vragen) een ontvangstbewijs ontvangt. Zowel het belang van klantvriendelijkheid als het verloop van de bezwaarschriftenprocedure is hiermee gediend.

Reactie college:

Het college is voornemens, vanaf het moment dat de inkomende en uitgaande post van Sociale Dienstverlening gedigitaliseerd wordt, standaard ontvangstbewijzen te verstrekken.

Verbetering van het postregistratiesysteem

De commissie stelt vast dat in bezwaarschriften ten aanzien van de WWB de postbezorging een aandachtspunt blijft. De commissie pleit voor een beter registratiesysteem voor de verzending en de ontvangst. Bijzonder aandachtspunt hierbij is de verzending naar het antwoordnummer.

Reactie college:

Binnenkort gaat het Cluster Sociale Dienstverlening over op het digitaliseren van alle binnenkomende en uitgaande post. Ook de stukken die via de balie aan de gemeente worden overlegd worden gedigitaliseerd. Hiermee verklein je het risico dat stukken kwijt raken. Met het digitaliseren van alle binnenkomende en uitgaande post slaan we ook een slag wat betreft het registreren en archiveren van deze post.

Verstrekken van voorschotten binnen de wettelijke termijn

Op grond van artikel 52 WWB is het college verplicht om uiterlijk 4 weken na de aanvraag een voorschot te verstrekken (behoudens de uitzonderingen die in de wet genoemd worden). In de praktijk lijkt dit niet automatisch te gebeuren, maar alleen wanneer de klant hierom vraagt. De commissie beveelt het college de werkwijze aan de wettelijke voorschriften aan te passen en de voorschotten binnen de daartoe gestelde wettelijke termijn te verstrekken.

Reactie college:

Er is een duidelijke richtlijn voor het verlenen van voorschotten. Deze stemt overeen met de huidige wet- en regelgeving. Alle klantmanagers zijn van deze richtlijn op de hoogte. Eind 2012 zijn er twee senior klantmanagers aangesteld. De senioren zien er op toe dat de richtlijn wordt opgevolgd door de klantmanagers.

Kwaliteit van de besluiten in fraudezaken

Over het algemeen gaat de afdoening van bezwaarschriften in het kader van de WWB goed. Indien een besluit niet goed of onvoldoende is gemotiveerd dan kan dat hersteld worden in bezwaar. De commissie vindt het opvallend dat veel besluiten in fraudezaken niet in stand blijven. Dit vindt de commissie een aandachtspunt. Ook zijn de dossiers niet of nog niet compleet en kan de commissie nog niet over alle stukken beschikken, zoals ondertekende getuigenverklaringen of andere belastende bewijsvoering. De commissie zou graag de verslagen/rapportages van dit soort zaken feitelijk en beschrijvend zien weergegeven in het dossier.

Reactie college:

Het college zal de aanbevelingen als vertrekpunt nemen voor het doen van een onderzoek naar de kwaliteit van het geleverde product (terugvordering). De actiepunten die hieruit voortvloeien zullen in het jaarverslag 2013 worden opgenomen.

5. Ontwikkelingen

5.1 Ontwikkelingen in de wetgeving

Hieronder worden ontwikkelingen inzake wetgeving beschreven die een rol spelen of kunnen gaan spelen bij de behandeling van bezwaarschriften door de commissie.

Wet aanpassing bestuursprocesrecht

Op 1 januari 2013 is de Wet aanpassing bestuursprocesrecht, waarmee de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) wordt gewijzigd, in werking getreden. Voor de bezwaarschriftenprocedure zijn de volgende wijzigingen van belang:

- artikel 6:18 wordt geschrapt en gedeeltelijk opgenomen in het gewijzigde artikel 6:19. Het uitgangspunt dat “een bezwaar van rechtswege mede betrekking heeft op een besluit tot intrekking, wijziging of vervanging van het bestreden besluit,” is ongewijzigd. De hierop volgende tenzij-formule is echter aangepast en luidt nu “tenzij partijen daar *onvoldoende belang* bij hebben”;
- artikel 6:22 wordt verruimd. Na wijziging van de Awb zal de instandhouding van een besluit mogelijk zijn ondanks schending van *iedere* rechtsregel. Daarbij moet nog wel steeds aannemelijk zijn dat belanghebbenden niet worden benadeeld;
- de hoorplicht wordt beperkt. Op grond van artikel 7 lid 3 kan van horen worden afgezien als bezwaarde niet binnen een door het bestuursorgaan gestelde redelijke termijn verklaart dat hij gebruik wil maken van het recht te worden gehoord.

Aanpassing Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en aanverwante regelingen

- In het najaar van 2012 is de wetswijziging van de Wmo ter bevordering van de kwaliteit van de huishoudelijke verzorging en van de basistarieven voor de huishoudelijke verzorging in werking getreden;
- Per 1 januari 2013 is er een wetswijziging in werking getreden, waardoor de eigen bijdrage wordt afgestemd op het vermogen.

Naast bovengenoemde wetwijzigingen is een gekantelde WMO-verordening in voorbereiding. In de gekantelde verordening ligt de nadruk meer op het te bereiken resultaat dan op het verstrekken van een voorziening. Naar verwachting zal deze op 1 juni 2013 in werking treden

Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving

Als gevolg van deze wet, welke op 1 januari 2013 in werking is getreden, is artikel 18a in de Wet werk en bijstand (hierna: Wwb) opgenomen. Op grond van dit artikel is het college verplicht om bijstand, die als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht ten onrechte is verstrekt, terug te vorderen. Het college is bovendien onder bepaalde omstandigheden verplicht tevens als punitieve sanctie een boete op te leggen.

Wet huisbezoeken

Als gevolg van deze wet, welke op 1 januari 2013 in werking is getreden, zijn er 5 leden aan artikel 53 a van de Wwb toegevoegd. De wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om met een huisbezoek de leefsituatie te controleren. Een vermoeden van fraude vooraf is niet meer nodig. De gemeente kan een cliënt vragen om aan te tonen dat hij alleenstaande (ouder) is, feitelijk verblijft op het aangegeven adres of de kosten niet kan delen met een ander. De gemeente biedt daarbij aan dit te doen door middel van een huisbezoek. Wanneer een huisbezoek wordt geweigerd en cliënt ook anderszins de leefsituatie niet kan aantonen, heeft dit opschorting, verlaging of stopzetten van de uitkering tot gevolg.

5.2 Ontwikkelingen in de werkwijze

Bij besluit van 26 april 2012 heeft de gemeenteraad de Verordening adviescommissie bezwaarschriften gemeente Haarlemmermeer 2012 vastgesteld. Deze verordening is vervolgens op 1 oktober 2012 in werking getreden. De gewijzigde verordening biedt drie verschillende behandelwijzen voor bezwaarschriften. In beginsel worden de bezwaarschriften behandeld door een semi-externe commissie. Dit is een commissie bestaande uit twee ambtelijke leden en een externe voorzitter. Hierop bestaan echter twee uitzonderingen: In de eerste plaats kan de bezwaarmaker voor bezwaarschriften in het kader van de Wet werk en bijstand en aanverwante regelingen, de Wet maatschappelijke ondersteuning en besluitvorming omtrent gehandicaptenparkeerplaatsen kiezen voor een volledig ambtelijke afhandeling van het bezwaarschrift. Ten tweede is er in de beleidsregel behorende bij de verordening een viertal categorieën van besluiten benoemd waarvan de bezwaarschriften door een voltallig commissie wordt behandeld.

Het betreft besluiten:

1. die door het betreffende bestuursorgaan zelf zijn ondertekend, dus niet in mandaat;
2. die politiek gevoelig zijn;
3. die een aanmerkelijk financieel belang vertegenwoordigen;
4. waartegen vijf of meer bezwaarden bezwaar hebben gemaakt.

Bezwaarschriften die geheel ambtelijk worden afgedaan vallen buiten de reikwijdte van dit jaarverslag. Voor het jaar 2012 betreft dit slechts enkele gevallen.

6. Slot

De commissie stelt de bestaande goede samenwerking tussen het gemeentebestuur en de commissie, met daarbij de wederzijdse onderkenning en erkenning van taken en verantwoordelijkheden, zeer op prijs.

Uiteraard is de commissie, dan wel een vertegenwoordiging daaruit, gaarne bereid om in het kader van de behandeling van dit jaarverslag een mondelinge toelichting te geven.